

Laidiens: 05.11.2014., Nr. 220

Oficiālās publikācijas Nr.: 2014/220.25

Ministru kabineta noteikumi Nr.683

Rīgā 2014.gada 3.novembrī (prot. Nr.59 17.§)

Listeriozes uzraudzības, kontroles un apkarošanas kārtība

*Izdoti saskaņā ar Veterinārmedicīnas likuma
25.panta 4.punktu*

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka listeriozes uzraudzības, kontroles un apkarošanas kārtību.
2. Noteikumi attiecas uz aitām, kazām, cūkām, zirgiem, trušu sugas, doorkāzām dzimtas un briežu dzimtas dzīvniekiem, mājputniem – vistām, tītariem, pērļu visticām, pīlēm, zosīm, paipalām, baložiem, fazāniem, irbēm un strausu dzimtas (*Ratitae*) putniem (turpmāk – dzīvnieki), kuri slimo ar listeriozi – to laboratoriskajos izmeklējumos konstatēti ierosinātāji *L. monocytogenes* un *L. ivanovii* – vai par kuriem ir aizdomas par saslimšanu ar listeriozi, izņemot dzīvniekus, kas dzīvo savvaļā.
3. Izdevumus par listeriozes laboratoriskajiem izmeklējumiem sedz dzīvnieku īpašnieks vai turētājs saskaņā ar akreditētas laboratorijas rēķinu. Izdevumus par praktizējoša veterinārārsta sniegtajiem pakalpojumiem (paraugu ņemšanu, transportēšanu un ar to saistītās izmaksas), kā arī par paraugu ņemšanu kautuvē sedz dzīvnieku īpašnieks vai turētājs.
4. Pārtikas un veterinārais dienests (turpmāk – dienests) par noteikto listeriozes diagnozi informē Slimību profilakses un kontroles centru atbilstoši normatīvajiem aktiem par infekcijas slimību reģistrācijas kārtību.
5. Pēc listeriozes diagnozes noteikšanas dienesta amatpersona Lauksaimniecības datu centra datubāzē reģistrē dzīvnieku pārvietošanas un produkcijas realizācijas ierobežojumus, kas noteikti novietnei, kurā dzīvniekam uzstādīta listeriozes diagnoze (turpmāk – inficētā novietne).

II. Uzraudzības un kontroles kārtība līdz listeriozes diagnozes noteikšanai

6. Dzīvnieku īpašnieks vai turētājs vienas dienas laikā, izmantojot jebkuru saziņas veidu, ziņo praktizējošam veterinārārstam par dzīvnieka nobeigšanos, vairāku dzīvnieku vienlaicīgu saslimšanu, dzīvniekiem, kam noticis aborts, un jebkuru gadījumu, kad ir aizdomas par dzīvnieka saslimšanu ar listeriozi.
7. Pilnvarots veterinārārsts (dienesta ģenerāldirektora valsts uzraudzības uzdevumu pildīšanai kautuvē veterinārās ekspertīzes laikā pilnvarots veterinārārsts vai praktizējošs veterinārārsts) vai praktizējošs veterinārārsts

nekavējoties, izmantojot jebkuru saziņas veidu, ziņo dienestam, ja ir aizdomas par dzīvnieku saslimšanu ar listeriozi, no šiem dzīvniekiem ņem paraugus un nosūta tos uz laboratoriju izmeklēšanai.

8. Listeriozes ierosinātāju bakterioloģiski apstiprina, izolējot infekcijas slimības ierosinātāju no piena, iztecējumiem no dzimumorgāniem, abortīvā augļa vai cita patoloģiskā materiāla. Ja bakterioloģiski neizdodas izolēt listeriozes ierosinātāju, tā esību apstiprina seroloģiski, nosakot antivielu titru. Asins paraugu ņem divas reizes ar 7–14 dienu intervālu, un, ja antivielu titrs otrajā reizē ir par divām līdz četrām reizēm lielāks nekā pirmajā reizē, rezultātu uzskata par apstiprinošu.

9. Paraugus laboratoriskajiem izmeklējumiem listeriozes ierosinātāju vai infekcijas avota noteikšanai ņem pilnvarots veterinārārsts kautuvē vai praktizējošs veterinārārsts šādā kārtībā:

9.1. bakterioloģiskiem izmeklējumiem nosūta:

9.1.1. maza izmēra dzīvnieka liķi vai liela dzīvnieka liķa galvas smadzenes (ja galvas smadzeņu paraugs ņemts govīm, aitām vai kazām, diferenciālās diagnostikas nolūkā veic govju sūkļveida encefalopātijas vai skrepi slimības izmeklējumus);

9.1.2. patologanatomiskās sekcijas vai pēckaušanas veterinārās ekspertīzes laikā iegūtu orgānu paraugus (aknu, liesas, nieru, limfmezglu un plaušu audu paraugus ar redzamām patologanatomiskām izmaiņām);

9.1.3. abortīvo augli vai tā parenhimatozo orgānu paraugus;

9.1.4. iztecējumus no abortīvo sieviešu kārtas dzīvnieku ārējiem dzimumorgāniem;

9.1.5. piena paraugus no inficētajiem tesmeņa ceturkšņiem;

9.1.6. skābbarības vai skābsiena paraugus;

9.2. seroloģiskiem izmeklējumiem nosūta asins paraugu no dzīvniekiem, kuri ir slimi vai par kuru saslimšanu ir aizdomas.

10. Paraugus listeriozes ierosinātāju bakterioloģiskai noteikšanai ņem jebkurā no šādiem gadījumiem:

10.1. ganāmpulkā novēro dzīvnieku abortus;

10.2. dzīvnieku īpašniekam vai turētājam vai praktizējošam veterinārārstam ir aizdomas par dzīvnieka saslimšanu ar listeriozi.

11. Paraugus no mirušu dzīvnieku parenhimatozajiem orgāniem un abortīvajiem augļiem ņem pēc iespējas ātrāk pēc nāves vai aborta.

12. Līdz diagnozes noskaidrošanai dzīvnieku īpašnieks vai turētājs ir atbildīgs par šādu prasību un ierobežojumu izpildi:

12.1. sieviešu kārtas slaucamos dzīvniekus, par kuriem ir aizdomas par saslimšanu ar listeriozi, slauc atsevišķi no veselajiem, un to pienu atļauts izbarot novietnē esošajiem dzīvniekiem atbilstoši Eiropas Komisijas 2011. gada 25. februāra Regulas (EK) Nr. 142/2011, ar kuru īsteno Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1069/2009, ar ko nosaka veselības aizsardzības noteikumus attiecībā uz dzīvnieku izcelsmes blakusproduktiem un atvasinātajiem produktiem, kuri nav paredzēti cilvēku patēriņam, un īsteno Padomes Direktīvu 97/78/EK attiecībā uz dažiem paraugiem un precēm, kam uz robežas neveic veterinārās pārbaudes atbilstīgi minētajai direktīvai (turpmāk – regula Nr. 142/2011), X pielikuma "Barības sastāvdaļas" I nodaļas 4. iedaļas "Īpašas prasības attiecībā uz pienu, jaunpienu un piena produktiem" prasībām;

12.2. pienu atļauts nosūtīt uz piena pārstrādes uzņēmumu, ja tas iegūts no dzīvniekiem, par kuriem nav aizdomu par saslimšanu ar listeriozi, un to atļauts lietot uzturā pēc termiskas apstrādes, ko veic saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 29 aprīļa Regulas (EK) Nr. 853/2004, ar ko nosaka īpašus higiēnas noteikumus attiecībā uz dzīvnieku izcelsmes pārtiku (turpmāk – regula Nr. 853/2004), III pielikuma IX sadaļas II nodaļas II apakšnodaļas 1. punkta "a" apakšpunkta prasībām;

12.3. ja pastāv aizdomas, ka infekcijas avots ir inficēta skābbarība vai skābsiens, pārtrauc to izbarošanu dzīvniekiem. Aizliegta skābbarības vai skābsiena izplatīšana uz citām novietnēm;

12.4. aizliegta dzīvnieku pārvietošana, izņemot gadījumu, ja tos nosūta uz kautuvi nokaušanai un sniedz informāciju saskaņā ar šo noteikumu 30. punktā minēto kārtību;

12.5. ir aizliegta svaigu olu un inkubējamo olu pārdošana vai jebkāda izplatīšana no mājputnu novietnes, par kuru pastāv aizdomas, ka tajā esošie mājputni ir slimi ar listeriozi, izņemot gadījumu, ja pārtikai paredzētās olas tiek pārstrādātas olu produktos.

13. Dzīvam dzīvniekam listeriozes diagnozi nosaka praktizējošs veterinārārsts, ņemot vērā klīniskos, laboratoriskos vai patologanatomiskos izmeklējumus (turpmāk – ar listeriozi slims dzīvnieks), bet kautuvē – pilnvarots veterinārārsts, ņemot vērā vēl dzīvā dzīvnieka klīniskās izmeklēšanas rezultātus un laboratorisko izmeklējumu rezultātus. Praktizējošs veterinārārsts vai pilnvarots veterinārārsts vienas darbdienu laikā informē dzīvnieku īpašnieku vai turētāju par noteikto listeriozes diagnozi.

14. Praktizējošs veterinārārsts vai pilnvarots veterinārārsts kautuvē par noteiktu listeriozes diagnozi dienestam ziņo saskaņā ar normatīvajiem aktiem par ziņojamām, reģistrējamām un valsts uzraudzībā esošām dzīvnieku infekcijas slimībām un kārtību, kādā par tām sniedzama informācija dienestam. Pilnvarots veterinārārsts kautuvē vienas darbdienu laikā informē dienestu par to dzīvnieku izcelsmes novietni, kuriem pēc nāves noteikta listeriozes diagnoze.

15. Dzīvnieku īpašnieks vai turētājs pirms piena nosūtīšanas uz piena pārstrādes uzņēmumu informē dienesta inspektoru par šo noteikumu 12.2. apakšpunktā minēto piena pārstrādes uzņēmumu. Ja piena pārstrādes uzņēmums un novietne atrodas dažādu dienesta teritoriālo struktūrvienību uzraudzības teritorijā, inspektors saņemto informāciju nosūta attiecīgajai dienesta struktūrvienībai.

16. Ja laboratoriskajos izmeklējumos listeriozes ierosinātais netiek izolēts, praktizējošs veterinārārsts, atkārtoti izvērtējot klīniskos izmeklējumus, vienas darbdienu laikā informē dienestu par to, ka nav noteikta listeriozes diagnoze, un dienests pārtrauc piemērot šo noteikumu 12. punktā minētos ierobežojumus.

III. Slimības apkarošanas kārtība pēc listeriozes diagnozes noteikšanas

17. Pēc šo noteikumu 14. punktā minētā ziņojuma saņemšanas par noteikto listeriozes diagnozi dienests veic epizootoloģisko izmeklēšanu, lai atklātu infekcijas slimības izcelšanās vietu un tās iemeslus.

18. Dzīvnieku īpašnieks vai turētājs ir atbildīgs par šādu prasību un ierobežojumu izpildi inficētajā novietnē:

18.1. aizliegta visu dzīvnieku pārvietošana, izņemot gadījumu, ja tos nosūta uz kautuvi nokaušanai un sniedz informāciju šo noteikumu 30. punktā minētajā kārtībā;

18.2. novietnēs, kurās iegūst cilvēku patēriņam paredzētu pienu, praktizējošs veterinārārsts dzīvniekus izlases veidā klīniski izmeklē (obligāti veic termometrizzāciju) un izlases veidā ņem asins paraugus seroloģiskai